

Самостійне опрацювання № 1

Тема: Типологія держав. Міжнародні організації

Підготувала: Бумбу Діана
111 група

1. Типологія держав за структурою господарства.

Світовим господарством називається певна система, яка пов'язує національні економіки окремих країн, що перебувають у складній взаємодії і взаємозалежності одна від одної, а також об'єднує їх у єдине ціле.

Це таке господарство, яке забезпечує високу соціально – економічну ефективність здійснення міжнародних економічних зв'язків як за основними їх формами, так і за країнами та регіонами світу.

Розрізняють такі структури господарства

- Соціально – економічна структура господарства.
- Функціонально – господарська структура господарства.
- Територіальна структура господарства.

Під **соціально – економічною** структурою розуміють співвідношення економічних укладів і систем власності, характер взаємодії держави і приватного капіталу, розстановку політичних і економічних сил у держав та світі в цілому.

Перше визначає, у чиїх руках перебуває багатство і реальна влада: є феодалні уклади, де влада належить вождям; феодалні системи власності характерні для країн мусульманського світу, поміщицьке господарство; поєднання державної і кооперативної форм власності.

Функціонально – господарська структура залежить від сучасного розвитку поділу праці. На сьогодні вже недостатньо обмежуватися розглядом тільки галузей, бо відбувається процес формування міжнародних систем, а в межах країн – і міжгалузевих комплексів, що зумовлено розвитком технологічних зв'язків, інвестиційною діяльністю тощо.

Практично скрізь сформувалися світові міжгалузеві системи: енергетики, виробництва матеріалів, машинобудування, агробізнесу, транспорту.

Територіальна структура – це географія соціально – економічної та функціонально – галузевої структур. Останніми роками відбулася переорієнтація базових матеріаломістких галузей промисловості – з баз сировини на ринках збуту кінцевого продукту; основними центрами виробництва стали осередки передової науки та освіти; посилилася територіальна концентрація виробничої діяльності й населення.

Головна мета функціонування світового господарства є створення такої системи взаємодії всіх країн світу, яка б сприяла формуванню найбільшої економічної ефективності різних видів господарства .

2. Типологія держав за рівнем економічного розвитку.

Для визначення типів країн, крім рівня економічного розвитку, особливостей структури господарства, враховуються також рівень сформованості організаційно-управлінських, функціонально-галузевих і територіально-господарських структур. Виходячи з цих критеріїв, виділяють чотири типи країн:

- Країни розвинутої економіки.
- Середньорозвинуті країни перехідної економіки.
- Постсоціалістичні країни перехідної економіки.
- Країни, що розвиваються.

- Країни розвинутої економіки. До них належать постіндустріальні та деякі індустріальні країни. Група країн цього типу налічує близько десятка, у них проживає 15 % населення планети, але вони виробляють майже 3/5 промислової продукції світового господарства, в тому числі 2/3 продукції машинобудування. Ці країни володіють величезними фінансовими ресурсами.

Основна закономірність цих країн — наявність високо розвинутого господарства, в якому поєднуються діяльність держави і потужних угруповань капіталу.

Особливо помітне місце серед них посідають головні країни, або "Велика сімка". Це — США, Японія, ФРН, Франція, Великобританія, Італія та Канада. На них припадає майже половина ВВП та виробництва промислової продукції світу, більша частина оборотів світової зовнішньої торгівлі.

Для цих країн характерні такі риси: усі вони постіндустріальні; їх великі корпорації контролюють прямо або опосередковано основну частку продуктивних сил світового господарства; правлячі кола та капітал цих країн три мають у своїх руках реальні засоби контролю над світовими політичними та економічними процесами.

Середньорозвинуті країни перехідної економіки. Йдеться про групу індустріальних та індустріально-аграрних країн, у яких сформувався сучасний механізм ринкової економіки, але їх господарство має економічні показники поки що скромніші порівняно з економічно розвинутими країнами і не до кінця сформовані господарські структури. Серед них розрізняють дві підгрупи країн.

Перша—країни, що із запізненням стали на шлях капіталістичного розвитку. Це Іспанія, Португалія, Туреччина, Греція та ін. Всі вони віддавна відігравали важливу роль у світовій історії. Ці країни дедалі більше інтегруються до загальноєвропейських економічних структур, їх господарство набуває ознак індустриальних країн.

Друга підгрупа — країни нової індустриалізації. На сході Азії це — Республіка Корея, Тайвань, Сінгапур та ін.; в Латинській Америці – Мексика, Аргентина, Уругвай, Бразилія, Чилі. В цих країнах ідуть особливо динамічні процеси перебудови господарства. Дальші успіхи пов'язані із вдало проведеними економічними реформами.

Постсоціалістичні країни перехідної економіки. Наприкінці 80-х років ХХ ст. частка країн соціалістичної системи в усьому світі становила за площею 26 %. 90-ті роки більшість цих країн стала на шлях побудови ринкового господарства. Зросла їх кількість. На території колишнього Радянського Союзу виникло 15 незалежних держав. .

Враховуючи особливості становлення суверенітету молодих незалежних держав, своєрідність динаміки і рівня завершеності економічних реформ, а також економіко-географічного положення, виділяють дві групи постсоціалістичних країн перехідної економіки.

До постсоціалістичних країн Євразії у Центральній Європі належать Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Румунія, Болгарія, Республіка Сербія і Чорногорія, Словенія, Хорватія, Боснія та Герцеговина, Македонія, Албанія; в Азії — Монголія. Молодими незалежними державами на терені колишнього Радянського Союзу стали

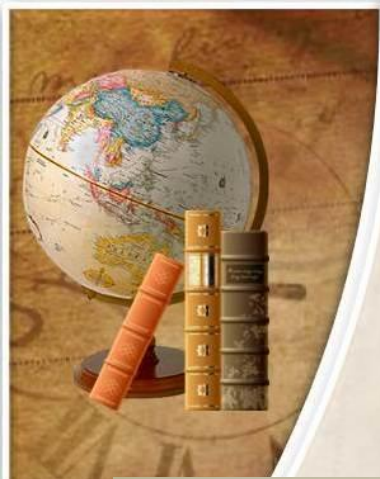
Росія, Україна, Білорусь, Литва, Латвія, Естонія, Молдова, Грузія, Вірменія, Азербайджан, Казахстан, Узбекистан, Киргизька Республіка, Таджикистан, Туркменістан.

Майже всі вони є індустріальними або аграрно-індустріальними країнами, і головні особливості їх господарства вирізняються наявністю цілком сформованого господарства, яке за своєю структурою мало відрізняється від структури господарства економічно розвинутих країн. Але на сучасному етапі постсоціалістичним країнам бракує капіталу, і більшість галузей використовує застарілі техніку і технології.

У цих країнах тільки формуються сучасні організаційно-управлінські структури ринкового господарства. У них розпочалася економічна перебудова на ринкових засадах, і деякі держави вже досягли певних успіхів. Більш вдало зарекомендували себе польська, чеська та угорська моделі економічних реформ.

Країни, що розвиваються. Такими є понад 120 держав Азії, Африки, Латинської Америки та Океанії, в яких проживає більша частина населення Землі. Ці країни — важливий постачальник сировини на світовий ринок. З-поміж них є не тільки аграрні, а й аграрно-індустріальні.

Країни, що розвиваються, відрізняються одна від одної не тільки розмірами територій, кількістю населення, природними умовами, історичними особливостями розвитку, а й структурою господарства, можливостями наукового й технічного потенціалу.

В цих країнах відбуваються процеси, що супроводжували в свій час економічне зростання в сучасних країнах нової індустріалізації: активно взаємодіють місцевий та іноземний капітал, набирає потужностей молода індустрія.

3. Міжнародні організації

ООН – універсальна організація, яка виконує і загальнополітичні, і спеціалізовані функції, оскільки включає більш ніж 30 взаємопов'язаних об'єднань. Заснована ще в 1945 р., нині вона охоплює 192 країни світу і є центром розв'язування проблем, з якими зіштовхується людство. Її було створено з метою збереження миру на Землі та для контролю над міжнародною безпекою і розвитком співробітництвом між державою.

Рада Європи – 1949 р., входить 47 держав Європи, штаб-квартира – Страсбург (Франція).

Європейський Союз – друга за значенням міжнародна організація. Її мета створення спільного ринку товарів, капіталів і робочої сили скасуванням митних кордонів.

Співдружність Незалежних Держав (СДН)
СДН – політична міжнародна організація, яка утворилася після розпаду СРСР у 1991 р. Мета Створення цієї організації – координація дій у валютно – фінансовій та економічній сферах, розв’язання національних проблем, збереження територіальних кордонів.

Організація Північно – Атлантичного договору (НАТО)
НАТО – військово – політичний союз, який створений у 1949 р. Договір зобов'язує кожну державу – члена НАТО взяти на себе частину ризику і відповідальності, пов'язаних із спільною безпекою, водночас надаючи кожному можливість користуватися перевагами спільної безпеки.